

Gadoo Dammaqajelchitu

Honningguidens hemn

- Zulu folktale
- Wiehan de Jager
- Demoze Degefa
- oromo / nynorsk
- nivå 4

Seenaan kuni wa'ee Nagade, dammaqajelchituu; fi nama sassattu dardar tokko kan Ginigilee jedhamaniti. Gaftokko Yeroo Gingileen admsa dhaqe, waamicha Nagade dhagahe. Afaan Gingilee damma yaade jennaan bayee hawwee. Gingileen dhabbatee dhageefate lafaa simbirron suni jiritu barbaade. Simbirroon xiqqoon sunis, "chitiik-chitiik-chitiik" jechaa muka tokko irra gara biraati cetee. Chitiik, chitiik jechuu dhifte Gingileen duuka dhufu isaa mirkaneesuf.

...

Dette er historia om Ngede, honningguiden, og ein grådig ung mann ved namn Gingile. Ein dag medan Gingile var ute på jakt, kalla Ngede på han. Gingile fekk vatn i munnen ved tanken på honning. Han stoppa og lytta oppmerksamt, og leitte til han såg fuglen i greinene over hovudet sitt. "Tsjitikk, tsjitikk, tsjitikk", kvitra den vesle fuglen i det han flaug til det neste treet, og det neste. "Tsjitikk, tsjitikk, tsjitikk", kalla han, og stoppa innimellom for å forsikra seg om at Gingile følgde etter.

Sa'ati walakka booda, hundii isaani mukka gudda tokko jala gahan. Nagade akka nama maratee dameewan gubbaa figee. Boodas damee tokko gubbaa ta'ee mataa isaa gara Gingilee qabee, "Asii kunooti, Kootu as, maltu sitursiise?" Gingileen garauu kannisa tokko ille hinagaree garu Nagade amane.

...

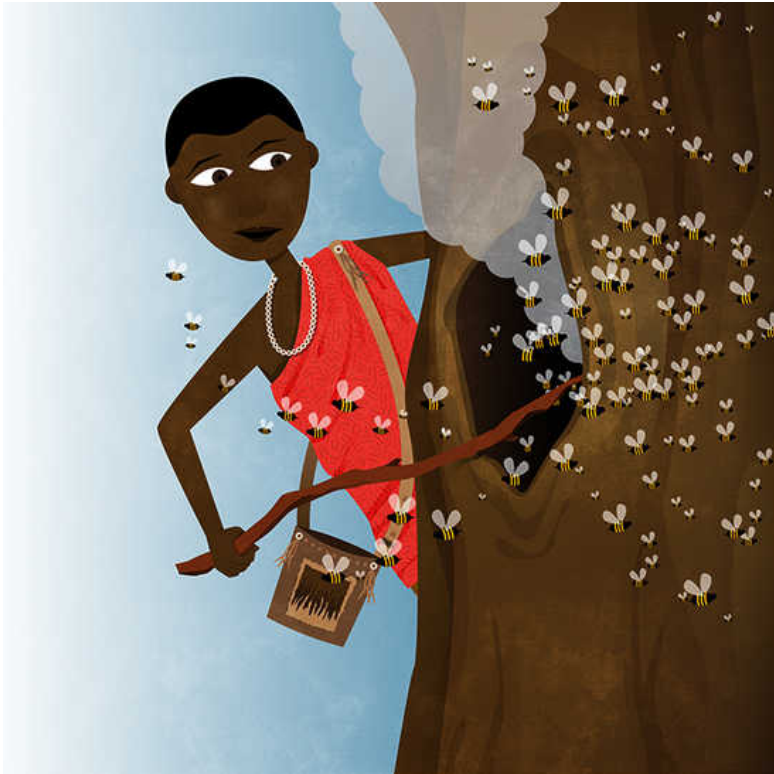
Etter ein halvtime nådde dei eit stort vilt fikentre. Ngede hoppa rundt som ein galen blant greinene. Han slo seg ned på ei grein og strekte hovudet mot Gingile som om han sa: "Her er det! Kom no! Kvifor brukar du så lang tid?" Gingile kunne ikkje sjå nokre bier frå under treet, men han stolte på Ngede.

Kanaafu Gingileen eboo isaa mukaa jala ka'ee, mukaa goggogaa walitti qabee ibidda qabsiee. Yeroo ibiddichi sirriti boba'uu mukaa dheraa tokko ibiddicaha kessa ka'ee. Mukti kuni aara bayee umuudhan beekama. Amma mukaa sana koruu calqabee, mukaa gara qnaqee hinqbnee afaanti qabatee.

...

Så Gingile la spydet sitt ned under treet og samla nokre tørre kvistar og tende eit lite bål. Då elden brann godt, stakk han ein lang, tørr kjepp inn i hjartet av bålet. Denne veden var kjend for å laga mykje røyk medan han brann. Han byrja å klatra medan han heldt den kjølege enden av kjeppen mellom tennene.

Yerooma sana sagaale kannisa dhagahee. Kannisonni sunis holqaa mukaa kessaa bahan. Gingileen yeroo holqaa kannisaa bira gahu aara sana gara afaan holqichaati qabee. Kannisnis aarani holqichaa kessaa badani deeman. Aaraa sana waan jibbaniif baqatani sokkan. Otto hinsokkin dura garuu Ginglee hiddani turan.

...

Snart kunne han høyra summinga til dei travle biene. Dei kom inn og ut av eit holrom i trestammen – bolet deira. Då Gingile nådde bolet, dytta han den rykande enden inn i holrommet. Biene fór ut, sinte og klare til angrep. Dei flaug bort sidan dei ikkje likte røyken – men ikkje før dei hadde gjeve Gingile nokre smertefulle stikk!

Yeroo kannisonni alaati bahan, Gingileen harka isaa gara holqati galche. Biddeen damma walalaa bayee qabu argate. Damma sana sutaa jedhee korojooti naqatee sutaa jedhe mukkarra bu'ee.

...

Då biene var ute, stakk Gingile handa si inn i bolet. Han tok ut handfuller med tunge vokskaker som draup av herleg honning og var fulle av feite, kvite larvar. Han la vokskakene forsiktig i veska han bar på skuldra og byrja å klatra ned frå treet.

Nagadeen waan Gingileen hojjacha turee ilaala ture. Innis damma gudda isaa akka kennati eggachaa ture. Nagadenis damee irraa dameet utaalun gara lafaati dhihate. Dhumarrati Gingileen lafa gahe. Nagadeenis dhakaa gubbaa ta'ee kennaa isaa eggatee.

...

Ngede såg ivrig på alt Gingile gjorde. Han venta på at han skulle leggja igjen ei tjukk vokskake som ei takkegåve til honningguiden. Ngede svinsa frå grein til grein, nærare og nærare bakken. Til slutt nådde Gingile foten av treet. Ngede sat på ein stein nær guten og venta på påskjøninga si.

Hata'u maale Gingileen ibdda dhamsee, eboo isaa qabatee Sibirricha dhisee gara mana isaa deeme. Nagaden aaree, akan jedheen. "vik-tor. vik-torr!" Gingileen dhaabbate, ijaa ittibasee akkan jedheen, "damma xinnoo barbaadee, ati hiriya kiyaa moo? Hojii maraa anumatu hojaatee. Damma kana maliifan siqooda?" Sana booda nideeme. Nagaden bayee aaree! Hali kun garu mit. Garuu gaddo itti bahuu danda'aa.

...

Men Gingile sløkte bålet, plukka opp spydet, byrja å gå heim og oversåg fuglen. Ngedede ropte sint: "SI-ger, SI-ger!" Gingile stoppa og stira på den vesle fuglen og lo høgt. "Du vil ha litt honning, du, vesle ven? Ha! Men eg gjorde alt arbeidet og fekk alle stikka. Kvifor skulle eg dela noko av denne herlege honningen med deg?" Ngedede var rasande! Dette var då ingen måte å behandla han på! Men han skulle få hemnen sin.

Turbaan bayee booda, gaftokko Gingileen sagaale damma himaa Nagadee dhagahe. Damma walalaa sana yadatee Nagade dukaa bu'ee. Eega Gingilee karaa ittiagarsisuu calqabee booda boqachudhaf mukaa tokko jala ta'ee. "Ahha, holqii kannisaa asi jiraachu qaba" jdhee yadee. Hatataman mukaa aara isaa qabsifatee mukkicha koruu calqabe. Nagaden ta'ee ilaala ture.

...

Ein dag fleire veker seinare høyrde Gingile igjen kallet frå Ngedede. Han hugsa den herlege honningen og følgde ivrig etter fuglen nok ein gong. Etter at han hadde leidd Gingile langs skogkanten, stoppa han for å kvila i eit stort akasietre. "Å", tenkte Gingile. "Bolet må vera i dette treet." Han tende raskt det vesle bålet sitt og byrja å klatra med den rykande greina mellom tennene. Ngedede sat og venta.

Gingileen mukkicha yeroo koruu garu sagaale kannisa dhagahu dhisuun isaa isa dinqisiisa ture.” Holqichii gaddii fagachuu qaba jedhe yadee.” Damee biraa irra koree. Garuu holqaa kannisaa otu hinta’in fula qeransaa arge. Qeransichis hiribaa isaa irra waan dammaqeef bayee aare. Ija fi afaan ishee banudhaan ilkaan ishee hamam akka cimaa ta’e agarsiste.

...

Gingile klatra, men lurte på kvifor han ikkje hørde den sedvanlege summinga. “Kanskje bolet er djupt inne i treet”, tenkte han for seg sjølv. Han drog seg opp etter ei anna grein. Men i staden for bolet, stira han inn i auga til ein leopard! Leopard var veldig sint fordi søvnen hennar vart så brått avbrote. Ho kneip att auga og opna munnen for å visa dei veldig lange og skarpe tennene sine.

Otoo qeransichi itti hin utaalín, Gingileen dafée mukarra bu'ee. Otoo muddamu damee tokko qolee lafati akka maleeti kufée caphee. Akka carraa ta'e qeransci hirribarra hinkanee wantureef. isa dukaa hinbunee. Nagaden, dammaqajelchitun, gaddod Gingileeti batee. Gingileenis barnoota bayee argate.

...

Før Leopard kunne svinga labben etter Gingile, skunda han seg ned frå treet. I hastverket bomma han på ei grein og landa med eit høgt brak på bakken og forstua ankelen. Han hinka vidare så fort han kunne. Heldigvis for han var Leopard enno for søvnig til å jaga han. Ngedede, honningguiden, hadde fått hemnen sin. Og Gingile hadde fått seg ein lærepenge.

Ijoolen Gingilee yeroo seenaa Nagadee dhagahan bayee simbirroo kana kabajan. Yeroo damma muraan hundaa, damma bayee dammaqajelchitudhaf dhissan.

...

Og på den måten, når borna til Gingile hører forteljinga om Ngede, respekterer dei den vesle fuglen. Kvar gong dei sankar honning sørger dei for å gje den største delen av vokskaka til honningguiden!

Barnebøker for Norge

barneboker.no

Gadoo Dammaqajelchitu

Honningguidens hemn

Skrevet av: Zulu folktale

Illustret av: Wiehan de Jager

Oversatt av: Demoze Degefa (om), Espen Stranger-Johannessen, Martine Rørstad Sand (nn)

Denne fortellingen kommer fra African Storybook (africanstorybook.org) og er videreformidlet av Barnebøker for Norge (barneboker.no), som tilbyr barnebøker på mange språk som snakkes i Norge.

Dette verket er lisensiert under en Creative Commons

[Navngivelse 3.0 Internasjonal Lisens](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).